

ปรากฏการณ์ทางจิตเมื่อเข้าถึงธรรม

หลวงปู่ขาว อนาลโย

คัดมาจากส่วนหนึ่ง ของหนังสือได้จิตสำนึก

โพสท์ในลานธรรมเสวยา กระทั่งที่ 005233 โดยคุณ : อยากรู้ [17 พ.ค. 2545]

เนื้อความ

..... (เหตุ)

ครั้นกาลต่อมาหลวงปู่ขาวได้โอกาสดีจึงขึ้นไปเที่ยววิเวกทางบ้านพวกชาวยางอีกครั้งหนึ่งไปพักบำเพ็ญภาวนาปรารภความเพียรอยู่ที่แม่สุมประมาณ 1 เดือน เร่งความเพียรอย่างอุกฤษฏ ขณะที่เริ่มทำความเพียรอย่างเต็มที่นั้น คือ ช่วงที่ท่านเพ่งหาหยากปวยไไข้ใหม่ๆ ซึ่งเป็นมาตลอดพรรษาร่างกายแข็งแรงดีขึ้นตามลำดับ รู้สึกเจริญอาหารท่านจึงตั้งปัญหาถามตนเองว่า

“ถ้าฉันอิม อิมแล้วจะไปทำอะไร” ใจหนึ่งตอบว่า

“จะตั้งใจทำความเพียร”

“จริงหรือ” อีกใจหนึ่งถาม ใจหนึ่งตอบอีกว่า

“จริง” “

“เรายังไม่เชื่อตัวนะ ถิ่นมนุษย์ใจมนุษย์มันแสนจะหลยหลือมหลยหลคม แต่เราจะคอยดูว่ามันจะจริงหรือเท็จ ถ้าเจ้าจะทำความเพียรจริง ๆ แล้วเราจะให้เจ้าฉันอิมหน้าสำราญนั้นแหละ ” ใจหนึ่งตอบอีกว่า

“ลองดูก็แล้วกันเราจะเห็นกันไนไม่ช้านี้”

ตั้งแต่นั้นมาท่านก็ออกบิณฑบาตมาฉันให้เต็มอิมแล้ว ขอให้ชาวศรัทธาช่วยทำทางจงกรมให้ 3 เส้น 3 แห่ง

เส้นที่ 1 บูชาคุณพระพุทธเจ้าจอมบรมครูผู้สอนสั่ง

เส้นที่ 2 บูชาพระธรรมเจ้า อันเป็นพระโอวาทอันศักดิ์สิทธิ์ “นียยานิกธรรม” นำผู้ประพฤติปฏิบัติให้พ้นไปจากทุกข์

เส้นที่ 3 บูชาคุณพระอริยสงฆ์ชั้นสนะ ผู้หมดแล้วซึ่งกิเลสอาสวะทั้งหลายทั้งปวง

เมื่อได้อธิษฐานไว้อย่างนี้แล้วก็ได้ตั้งสัจจبارมีลำดับอีกที หวังจะให้แน่นหามั่นคง
เข้าไปอีกคือ

ตอนเข้าฉันจังหันเสร็จ ทำกิจวัตร ทั้งปวงเรียบร้อยแล้ว ต้องเดินจงกรมสำรวมจิต

จนถึงตะวันเที่ยง นั่งสมาธิ 1 ชั่วโมง

ตั้งแต่บ่าย 2 โมง เป็นต้นไปเดินจงกรมเส้นพระธรรม

จนถึงบ่าย 4 โมง หยุดทำกิจวัตร มีการกวาดลานวัด และตักน้ำใช้ น้ำฉัน และน้ำ
สรง เมื่อเสร็จกิจวัตรทั้งหลายทั้งปวงแล้ว ไปเดินจงกรมเส้นที่ 3 บูชาพระอริยสงฆ์

จนถึง 1 ทุ่มต่อจากนั้นสวดมนต์ไหว้พระ

การสวดมนต์ไหว้พระของท่านนั้นเป็นการสวดแต่เพียงย่อ ๆ เท่านั้น เพราะจะเป็น
การเปลืองเวลา ในการที่จะปรารภความเพียรอย่างยิ่งยวด เพราะท่านกล่าวว่า “เวลาของ
ชีวิตเรามีน้อย วันเดือนมันเคลื่อนคล้อยลหายไป ชีวิตเราก็ใกล้เข้าขยับเข้า จ่อปากมัจจุราช
ทุกทีๆ เราจะชักเข้าไม่ได้แล้ว”

แล้วนั่งสมาธิต่อจนถึง 6 ทุ่ม จึงพักผ่อน

ตื่นมาเวลา 03.00 น. นั่งสมาธิต่อจนถึง 8 โมงเช้า จึงไปบิณฑบาต โปรดเป็น
กิจวัตรประจำวัน

การนั่งสมาธิภาวนา บำเพ็ญเพียร ท่านใช้กรรม “ทวิตติสสาการ” ตั้งแต่ เกศา
โลมา นขา ทันตา ตโจ จนถึงอาการ 32 อนุโลมปฏิโลม ถอยกลับไปกลับมาไม่ให้ผล
สติ ถ้าผลเมื่อไรต้องเริ่มต้นใหม่ทุกครั้งไป จนสติอยู่กับกรรมนั้น กรรมอยู่อย่าง
นั้นจนจิตสงบไม่ออกไปเที่ยวใด ๆ อยู่กับกรรมตลอดเวลา หน้าเข้าแม้จะไป
บิณฑบาต ตักน้ำ กวาดลานวัด ก็ไม่ผล ในกรรมฐานที่ได้ตั้งไว้ อาการ 32 ชำนาญทั้ง
อนุโลมปฏิโลม

.....(ผล).....

จิตก็สงบอย่างเต็มที่ ปรากฏอารมณ์กับจิตขาดออกจากกัน ไม่ข้องเกี่ยวแก่กัน ผู้รู้
และความสว่างไสวอยู่ส่วนหนึ่ง อารมณ์ก็ปรากฏเป็นอีกส่วนหนึ่ง อารมณ์เป็นของ
เปลี่ยนแปลงเกิด ๆ ดับ ๆ ไม่คงที่

เมื่อจิตได้หยั่งลงสู่ฐานของมันจริง ๆ แล้ว มันก็หัดตัวเข้าไปสู่ความไม่รู้อะไร
ทั้งหมดทั้งสิ้นแต่ก็มีได้ติดอยู่ในแสงอันสว่างไสว หรือความสงบนั้น ปัญญาพุ่งขึ้นมา
เหมือนน้ำพุ มันทำงานของมันเอง เหมือนเครื่องยนต์ที่สมบูรณ์ด้วยเครื่องสัมภาระ มี
น้ำมัน ลม ไฟ อย่างสมบูรณ์และบริบูรณ์

ต่อจากนั้นก็ค้นคิดเรื่องไตรลักษณ์ จนแจ้งประจักษ์ในใจ ไม่ข้องใจ ไม่สงสัยใน
เรื่องนั้น ๆ นับว่าตั้งแต่เข้ามาในพุทธศาสนา จิตใจได้รับความสงบเยือกเย็น เป็นผลมา
จากการปฏิบัติอย่างแท้จริง จึงทำให้เกิดความสว่างไสวในจิต จนมองเห็นโลกได้อย่าง
แท้จริง

นับแต่ขณะโลกธาตุไฟผาติณถล่มวัฏจักรภายในจิตจมหายไปแล้ว ธาตุขันธ์และ
จิตใจทุกส่วนต่างเป็นอิสระไปตามธรรมชาติของตนไม่ถูกจับจองกดถ่วงจากฝ่ายใด
อินทรีย์ห้า อายตนะหกทำงานตามหน้าที่ของมันจนกว่าธาตุขันธ์จะหาไม่ โดยไม่มีการ
ทะเลาะวิวาทกระทบกระทั่งกันดังที่เคยมา

(การทะเลาะท้าวหมายถึง ความไม่ลงรอยระหว่างสิ่งภายใน กับสิ่งภายนอกสัมผัส
กัน ทำให้เกิดความยินดียินร้าย กลายเป็นความสุขทุกข์ขึ้นมา และเกี่ยวโยงกันไปเหมือน
ลูกโซ่ ไม่มีเวลาจบสิ้นลงได้) คดีต่างๆ ภายในจิตที่มีมากและวุ่นวายยิ่งกว่าคดีใดๆ ใน
โลกได้ยุติลงอย่างราบคาบ นับแต่ขณะศาลสถิตยุติธรรมได้สร้างขึ้นภายในใจโดย
สมบูรณ์แล้ว เรื่องก่อกวนลวนลามต่างๆ ไม่มีประมาณ ซึ่งเคยยึดจิตเป็นสนามเต็นรำ
และทะเลาะวิวาทบาดหมางไม่มีเวลาสงบลงได้ เพราะอวิชชาตัณหาเป็นหัวหน้า บงการ
บัญชางานให้โกลาหลวุ่นวาย ร้อยแปดพันประการนั้น ได้สงบลงอย่างราบรื่นชื่นใจ
กลายเป็นโลกร้างว่างเปล่าภายในจิต ผลิตวิชาธรรมแทนอธรรม กิจนอกการภายในได้
เป็นไปโดยธรรมสม่าเสมอ ไม่มีอริศัตรูมาก่อกวนวุ่นวาย ตาเห็น หูได้ยิน จมูกดมกลิ่น
ลิ้นลิ้มรส กายสัมผัส เย็นร้อนอ่อนแข็ง ใจรับทราบอารมณ์ต่างๆ เป็นไปโดยธรรมชาติ
ไม่อาจเอื้อมปิ่นเกลียวยุแห่แปรรูปคดีให้ผิดเป็นถูก ผูกเป็นแก้ แยกเป็นดี ผิดเป็นคน พระ
เป็นเปรต เปรตกลับเป็นคนดี แม้เป็นหรือตายก็มีความสุขนี่คือท่านผู้บรรลุทุกข์ปราศจาก
เครื่องร้อยรัดด้วยประการทั้งปวง

ขณะท้องค้หลวงปู่ขาวท่านถึงที่สุดแห่งทุกข์

คัดเอามาจากประวัติหลวงพ่อบุญศรี คงเป็นการเอามะพร้าวห้าวมาขายสวนอีกแล้ว...

" หลวงปู่ก็ได้เล่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมาแล้วหลายสิบปี หลวงปู่เล่าให้ฟังอย่างละเอียดติดต่อกัน เหมือนกับว่าประสบการณ์นั้นเพิ่งเกิดขึ้นเพียง ๒ - ๓ วันนี่เอง กิริยาท่าทางการแสดงออก หลวงปู่จำได้อย่างแม่นยำทีเดียว หลวงปู่เล่าถึงเหตุที่ทำให้เกิดปัญญาในครั้งนั้นว่า

ในบ่ายวันหนึ่ง ได้ลงไปทรงน้ำที่เชิงดอย เป็นเวลาที่ชานากำลังเก็บเกี่ยวข้าว เมื่อมองดูทุ่งนา ก็ล้วนแต่มีข้าวแก่เหลืองเต็มไปหมด ในตอนนั้นน้ำก็ยังไม่ได้ทรง ในขณะที่ดูข้าวในนาเขาอยู่นั้น มีความคิดเกิดขึ้นที่ใจว่า เมล็ดข้าวนี้อะไรเกิดมาจากอะไร มีอะไรเป็นเหตุให้เมล็ดข้าวเกิดขึ้น

ก็คิดตอบทันทีว่า เมล็ดข้าวเกิดขึ้นจากเมล็ดข้าวเอง เพราะเมล็ดข้าวนั้นมีเชื้อพาให้เกิด เมื่อคนเอาเมล็ดข้าวที่มีเชื่อนั้นไปหว่านลงบนพื้นดิน เชื้อของเมล็ดข้าวนั้นก็เริ่มแตกต่มออกมาจากเมล็ดข้าวนั้น ที่แรกก็เป็นต่มขาว ๆ เล็ก ๆ มีรากหยั่งลงไปในพื้นที่ แล้วดูเอาปุ๋ยต่าง ๆ จากพื้นดินมาเป็นอาหาร ต่อมาก็มีต้นข้าวเล็ก ๆ งอกออกมาจากเมล็ดข้าวนั้น หลายวันต่อมาก็งอกงามเหมือนกับต้นหญ้า เมื่อได้ประมาณ ๑ เดือน เขาก็ถอนขึ้นมา แยกออกไปปลูกในพื้นที่อื่น ต้นข้าวก็ใหญ่ขึ้นแก่ขึ้น เมื่อโตเต็มที่แล้วก็ออกรวงเป็นเมล็ดข้าวเปลือกอ่อน ๆ จากนั้นเมล็ดข้าวเปลือกอ่อน ๆ ก็แก่ขึ้น มีเมล็ดข้าวสารเกิดขึ้นในเมล็ดข้าวเปลือกนั้น และมีเชื้อติดอยู่กับหัวเมล็ดข้าว เมื่อแก่แล้ว ชานาก็นำเอาเมล็ดข้าวที่มีเชื่อนั้นไว้ เพื่อจะไว้ใช้ทำพันธุ์ต่อไป เมล็ดข้าวที่จะได้เกิดขึ้นมาใหม่ ก็เหมือนกันกับเมล็ดข้าวเก่านี้เอง

หลวงปู่อธิบายต่อไปว่า เมล็ดข้าวที่มีเชื้ออยู่นี้ เมื่อไปตกอยู่กับพื้นดินที่ชุ่มเมื่อไรก็จะเกิดเป็นต้นขึ้นมาอีก แต่ถ้าแกะเอาเปลือกนอกมันออกทิ้งไป แล้วใช้เล็บมือแกะเอาหัวเชื้อที่เมล็ดข้าวออกทิ้งไปเสีย เมล็ดข้าวที่เหลือถึงจะเอาไปหว่านลงในพื้นดินที่ชุ่มไปด้วยน้ำและปุ๋ย เมล็ดข้าวนั้นก็จะไม่เกิดเป็นต้นขึ้นมาอีกเลย หรือเอาเมล็ดข้าวเปลือกนั้นไปควั่นด้วยไฟให้ร้อนไหม้ เมื่อนำมาหว่านบนพื้นดินก็จะไม่เกิดอีกเช่นกัน เพราะเชื้อในเมล็ดข้าวนั้นได้ถูกทำลายไปหมดแล้ว จึงหมดเหตุหมดปัจจัยที่จะทำให้เมล็ดข้าวเกิดขึ้นมาได้

เมื่อพิจารณาเมล็ดข้าวเสร็จแล้วก็ โอปนยโก น้อมเอาเมล็ดข้าวนั้นเข้ามาหากาย และน้อมเข้ามาหาใจ แล้วใช้ปัญญาพิจารณาต่อไปว่า ต้นข้าวทั้งหมดเหมือนกันกับ ร่างกายเรา เมล็ดข้าวนั้นเหมือนกันกับใจเรา เชื้ออยู่ในหัวเมล็ดข้าวนั้นเหมือนกันกับ กิเลส ตัณหา อวิชชา การใช้เล็บมือแกะหัวเชื้อที่อยู่ในเมล็ดข้าวทิ้งไป ก็เหมือนกันกับ ได้ใช้สติปัญญากำจัดกิเลส ตัณหา อวิชชา ออกจากใจได้แล้ว ถ้าใจไม่มีเชื้อที่จะพาให้ เกิดเป็นภพเป็นชาติอีก ร่างกายนี้จะมีมาจากที่ไหน ฉะนั้น เรื่องของใจและเรื่องกิเลส ตัณหา อวิชชา ที่มีอยู่ในใจจึงเป็นสิ่งสำคัญ ต้องกำจัดให้หมดไปในชาตินี้ให้ได้ เพื่อจะ ไม่ให้ภพชาติของเรายึดถือในการไปเกิดใหม่อีกต่อไป

ท่านผู้อ่านทั้งหลาย ในช่วงที่หลวงปู่เอาเมล็ดข้าวมาพิจารณาด้วยปัญญานี้เอง จึง เป็นจุดเริ่มต้นของวิปัสสนาญาณที่เกิดขึ้นแล้ว ถ้าดูเพียงผิวเผินก็เหมือนกับใช้ ความคิดพิจารณาธรรมดา ไม่แตกต่างกันกับความคิดพิจารณาของนักปฏิบัติทั่ว ๆ ไป แต่มีอีกอย่างหนึ่งที่ไม่เหมือนกัน นั่นคือ กำลังของใจ กำลังของสติ กำลังของปัญญา และกำลังบารมี ที่มาบรรจบกันพอดี เรียกว่า บารมีที่อบรมสะสมมาแล้วในอดีตชาติ ทั้งหมด และบารมีที่หลวงปู่ได้ภาวนาปฏิบัติ สะสมอินทรีย์ที่แก่กล้ามาในชาตินี้ ตลอด ทั้งกำลังความเพียรอื่นใดที่หลวงปู่ได้บำเพ็ญมาแล้วทั้งอดีตและปัจจุบัน เมื่อรวมตัวกัน ได้แล้วจึงได้เกิดกำลังขึ้น เรียกว่า กำลังของวิปัสสนาญาณ นั่นเอง กำลังของวิปัสสนา ญาณนี้จะประหารกิเลส ตัณหา อวิชชา ให้หมดไปจากใจทันที เพราะกำลังของวิปัสสนา ญาณนี้ เหนือกว่ากำลังของกิเลสตัณหาทั้งปวง กำลังของวิปัสสนาญาณนี้เอง จึงเป็น จุดเด่นเฉพาะตัวของผู้ที่จะได้บรรลุธรรม

หลังจากนั้น หลวงปู่ก็ได้สงวนน้ำ และใช้กระบอกไม้ไผ่ตักเอาน้ำสะอาดกลับมาอุก ทัณฑ์ ในระหว่างที่เดินกลับนี้ หลวงปู่ก็ใช้อริยาบทเดินจงกรม โดยใช้ปัญญาพิจารณาใน สัจธรรมอยู่ตลอด ปัญญานี้จะมีความต่อเนื่องกันจากเมล็ดข้าวดังที่ได้อธิบายมาแล้ว เพื่อ เป็นอุบายสอนใจอยู่ตลอดเวลา พิจารณาด้วยปัญญาประกอบเหตุผลให้เป็นไปตามความ เป็นจริง ให้ใจได้เห็นทุกข์ โทษ ภัย ในชาติ คือ ความเกิด แก่ เจ็บ ตาย ว่าไม่มีอะไรเป็น ของของเราอยู่ตลอดเวลา ปัญญาที่นำอุบายธรรมมาสอนใจนั้นห้าวหาญเด็ดเดี่ยว มาก จะพิจารณาเรื่องใดก็รู้เห็นชัดเจนไปทั้งหมด อุบายปัญญาที่นำมาพิจารณานั้นก็เป็น อุบายเก่า ๆ ที่เคยใช้มาแล้วทั้งหมด แต่ก่อนพิจารณาไม่ได้ผลเท่าที่ควร เพราะใจยังไม่

ยอมรับความจริงในสิ่งนั้น ๆ แต่เมื่อวิปัสสนาญาณเกิดขึ้นที่ใจได้แล้ว ก็จะประหารกิเลส ตัณหาอวิชชาที่มีอยู่ในใจให้หมดไป

นั่นคือ ใจยอมรับตามความเป็นจริงทั้งหมด จะรู้เห็นในความเกิด แก่ เจ็บ และตาย ว่าเป็นทุกข์ เป็นโทษ เป็นภัย ที่น่ากลัวไปเสียทั้งหมด ชาติคือ ความเกิดในอดีตที่ผ่านมา ก็มีแต่ทุกข์ โทษ ภัย ในชาติปัจจุบันนี้ก็มีแต่ทุกข์ โทษ ภัย เต็มอยู่ในกายในใจ ทั้งหมด อนาคตที่จะไปเกิดในภพชาติต่อไป ก็จะมีแต่ทุกข์ โทษ ภัย เหมือนในชาติ ปัจจุบันนี้เอง ใจจึงมีความกลัวในการเกิดเป็นอย่างยิ่ง และเบื่อหน่ายในธาตุขันธ์ที่จะไปเกิดเอาภพชาติอีกต่อไป

ในตอนเย็นวันนั้น หลวงปู่เดินจงกรมใช้ปัญญาพิจารณาอยู่ตลอด เมื่อค่ำมืดหลวงปู่ก็ขึ้นไปภาวนาที่กุฏิต่อไป หลวงปู่เล่าว่า การขึ้นไปภาวนาที่กุฏินั้นใช้อุบายในการทำสมาธิ เมื่อใช้สติกำหนดจิตชนิดเดียวเท่านั้น ก็ถึงสู่ความสงบเต็มที่ หลวงปู่ว่า นับแต่ปฏิบัติภาวนามาหลายปี เพิ่งรู้จักจิตสงบเป็นสมาธิในครั้งนี้อย่างแท้จริง แต่ก่อนจิตมีความสงบเหมือนกับสายฟ้าแลบแวบเดียวก็ถอนออกมา แล้วจึงใช้ปัญญาพิจารณาดูด้วยอุบายธรรมต่าง ๆ ตลอด แต่บัดนี้ จิตมีความสงบหนักแน่นแน่วแน่มาก

หลวงปู่จำคำสอนของหลวงปู่่มั่นที่สอนไว้ว่า ขาว ถ้าจิตมีความสงบถึงฐานของสมาธิแล้ว อย่าไปบังคับให้ถอนนะ ปล่อยให้อยู่ในความสงบนั้นไป จนจิตได้มีความอัมตัมในสมาธินั้น ๆ ได้เวลาแล้วจิตก็จะถอนออกมาเอง เมื่อจิตถอนออกจากสมาธิแล้ว ก็ให้ใช้ปัญญาพิจารณาต่อไป

ในคืนนั้น หลวงปู่ขาวได้ปฏิบัติตามโอวาทของหลวงปู่่มั่นได้เป็นอย่างดี ในที่สุดหลวงปู่ขาวก็ได้ตัดกระแสวัฏจักรให้ขาดไปจากใจในคืนนั้นเอง ฉะนั้น วิปัสสนาญาณจึงเป็นญาณที่คมกล้า เป็นญาณที่มีกำลัง เป็นญาณที่เกิดขึ้นเพื่อตัดกระแสของกิเลส ตัณหา อวิชชา โดยตรง เมื่อตัดกระแสของอาสวะกิเลสทั้งปวงหมดไปจากใจแล้ว วิปัสสนาญาณก็สลายไป ไม่ได้ตั้งอยู่ยาวนาน และไม่มีวิปัสสนาญาณใดเกิดขึ้นมาอีกเป็นรอบสอง เพราะไม่มีกิเลส ตัณหา อวิชชาเหลืออยู่ภายในใจอีกแล้ว

หลวงปู่ขาวพูดว่า ในเวลาจนจะสว่างของคืนนั้น กิเลส ตัณหา อวิชชา ที่เป็นเจ้าครองหัวใจมานาน กับวิปัสสนาญาณที่เกิดขึ้นมาต่อสู้กันนั้น ถือว่าเป็นมหาสงครามเลยทีเดียว กิเลส ตัณหา อวิชชา ก็มีความเหนียวแน่นไม่ยอมหลุดออกไปจากใจ และเกาะ

ยึดติดที่ใจเอาไว้ไม่ยอมปล่อยวาง แต่ก็ทนต่อกำลังของวิปัสสนาญาณไม่ไหว วิปัสสนาญาณจึงได้ฆ่ากิเลสให้ตายกายกิเลสออก ตำรอกให้กิเลสหลุด จิตก็เข้าถึงวิมุตติพพานในคืนนั้นแล เป็นอันว่าสงครามระหว่างกิเลสตัณหา กับสติปัญญาที่ห้าหั่นกันมาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน ก็ได้สิ้นสุดลงในเวลาจวนสว่างของคืนนั่นเอง

หลังจากที่สนทนากับหลวงปู่จนได้เวลาอันสมควร ก็ต้องลาหลวงปู่กลับไป กุฎิ หลวงปู่ได้สั่งว่า คืนต่อไปมาคุยธรรมะกันอีกนะ คุยกันยังไม่จบ นับแต่หาฐัฏฐมา นี่ก็หลายปี ยังไม่เคยสนทนาธรรมกับใครยาวถึงขนาดนี้ เพราะไม่รู้ว่าจะพูดให้ใครฟัง เพราะไม่รู้ภาษากัน หลวงปู่พูดว่า ในครั้งหนึ่งนานมาแล้ว เคยได้พูดเรื่องธรรมกับอาจารย์มหาบัว แต่ก็ไม่ได้พูดกันนานเพราะไปในงานกิจนิมนต์ด้วยกัน จากนั้นมาก็เพิ่งมีท่านนี้แหละ พาให้ผมได้พูดธรรมะอีก"

จากคุณ : อยากรู้ [17 พ.ค. 2545]

จบกระทู้บริบูรณ์